

ΧΕΔΙΟ.53Μ

3/16.3. 1922: ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΕΓΚΡΙΝΕΙ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΨΗΦΙΣΜΑ ΣΤΟΝ ΥΠΑΤΟ ΑΡΜΟΣΤΗ ΜΕ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΓΙΑ ΕΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το Εθνικό Συμβούλιο συνήλθε στην πρώτη του συνεδρία στις **3/16** Μαρτίου **1922** στην Ιερά Αρχιεπισκοπή μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα.

Η συνεδρία ήταν πενταήμερη και πραγματοποιήθηκε στο Μέγα Συνοδικό της Αρχιεπισκοπής.

Η συνεδρία πήρε πανηγυρικό χαρακτήρα η δε εφημερίδα "Ελευθερία" περιγράφοντας την έγγραφε:

" Η προχθές Πέμπτη (**3/16** Μαρτίου) ημέρα ενάρξεως των εργασιών του Εθνικού Συμβουλίου εύρε την πρωτεύουσαν πλέουσαν εις το κυανούν. Σωματεία, οικία και καταστήματα είχαν αναρτήσει από πρωίας ελληνικάς σημαίας, παρετηρείτο δε εις όλην την πόλιν μία ασυνήθης κίνησης, μία ζωή εθνική, η οποία έκαμε να διαχύνεται μία λάμψις εις όλων τα πρόσωπα.

Οι Εθνικοί Σύμβουλοι κατέφθανον ο εις μετά τον άλλον εκ διαφόρων πόλεων και επαρχιών, πρόθυμοι και πιστοί στρατιώται εις το καθήκον, εις την φωνήν της Πατρίδος και περί την μεσημβρίαν όλοι οι Σύμβουλοι είχαν συγκεντρωθή εις Λευκωσίαν.

Από της **1** μ.μ. ώρα το Αρχιεπισκοπικόν Μέγαρον είχε κατακλυσθή από κόσμον, και ο ναός ήτο ήδη υπερπλήρης. Ευσταλείς και άλκιμοι πρόσκοποι, μαθηταί του Η. Διδασκαλείου και Γυμνασίου, παρατεταγμένοι εις στίχους κρατούν την τάξιν εις την πλατείαν της Αρχιεπισκοπής και εντός του περιβόλου αυτής. Όλα δε τα Ελληνικά Εκπαιδευτήρια αργούν την μεταμεσημβρίαν της ημέρας αυτής ένεκα του επισήμου της ημέρας.

Είναι ήδη η ώρα **1.30** μ.μ. και οι Εθνικοί Σύμβουλοι συγκεντρώνονται εις το μεγάλο Συνοδικόν της Αρχιεπισκοπής οι ήχοι δε των κωδώνων των ναών της πόλεως επί δεκάλεπτον προκαλούν ρίγη

συγκινησεως, καθιστούν επιβλητικωτέραν την αρξαμένην τελετήν και κάμνουν ώστε να σπεύδουν αθρόοι οι πολίται εις την Αρχιεπισκοπήν. Την 2αν ακριβώς ώραν κατέρχονται εκ του Συνοδικού εις τον ναόν ο Μ. Αρχιεπίσκοπος περιβεβλημένος τον μανδύαν του και τα διάσημά του και οι Σεβ. Μητροπολίται Πάφου, Κιτίου και Κυρηνείας με εξωκαλύμμαυχα και με σταυρούς επί του στήθους και τα ακτινοβολούντα εγκόλπια των, ακολουθούν δε οι Εθνικοί Σύμβουλοι, υπό τους ήχους της φιλαρμονικής της πόλεως.

ΔΕΗΣΙΣ: Η στιγμή είναι εις άκρον ιερά και συγκινητική. Αρχίζει η δέησις και μετά κατανύξεως ψάλλουν εκ περιτροπής και οι τέσσαρες Αρχιερείς. Τελείται επιβλητική και σεμνοπρεπεστάτη η εθνική μυσταγωγία και τα στήθη όλων ογκούνται όταν ο Μ. Αρχιεπίσκοπος αναγινώσκη ήρεμα την ωραίαν ευχήν υπέρ ευοδώσεως της Εθνικής υποθέσεως.

(Μεταγλώττιση)

" Η Πέμπτη (3/16 Μαρτίου) ημέρα έναρξης των εργασιών του Εθνικού Συμβουλίου βρήκε την πρωτεύουσα να πλέει στο κυανούν. Σωματεία, οικίες και καταστήματα είχαν αναρτήσει από το πρωί ελληνικές σημαίες, παρατηρείτο δε σε όλη την πόλη μια ασυνήθιστη κίνηση, μία ζωή εθνική, η οποία έκαμε να διαχύνεται μία λάμψη στα πρόσωπα όλων.

Οι Εθνικοί Σύμβουλοι κατέφθαναν ο ένας μετά τον άλλο από διάφορες πόλεις και επαρχίες, πρόθυμοι και πιστοί στρατιώτες στο καθήκο, στη φωνή της Πατρίδος και γύρω στο μεσημέρι όλοι οι Σύμβουλοι είχαν συγκεντρωθεί στη Λευκωσία.

Από την 1 μ.μ. ώρα το Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο είχε κατακλυσθεί από κόσμο, και ο ναός ήταν ήδη υπερπλήρης. Ευσταλείς και άλκιμοι πρόσκοποι, μαθητές του Η. Διδασκαλείου και Γυμνασίου, παραταγμένοι σε σειρές κρατούν την τάξη στην πλατεία της Αρχιεπισκοπής και μέσα στον περίβολο της. Όλα δε τα Ελληνικά Εκπαιδευτήρια αργούν το

απόευμα της ημέρας αυτής λόγω του επισήμου της ημέρας.

Είναι ήδη η ώρα **1.30** μ.μ. και οι Εθνικοί Σύμβουλοι συγκεντρώνονται στο μεγάλο Συνοδικό της Αρχιεπισκοπής οι ήχοι δε των καμπάνων των ναών της πόλης για δεκάλεπτο προκαλούν ρίγη συγκίνησης, καθιστούν επιβλητικότερη την αξάμενη τελετή και κάμνουν ώστε να σπεύδουν αθρόοι οι πολίτες στην Αρχιεπισκοπή. Στις **2** ακριβώς κατέρχονται από το Συνοδικό στο ναό ο Μ. Αρχιεπίσκοπος περιβλημένος τον μανδύα του και τα διάσημά του και οι Σεβ. Μητροπολίτες Πάφου, Κιτίου και Κερήνειας με εξωκαλύμμαχα και με σταυρούς στο στήθος και τα εγκόλπια τους που ακτινοβολούν, ακολουθούν δε οι Εθνικοί Σύμβουλοι, υπό τους ήχους της φιλαρμονικής της πόλης.

ΔΕΗΣΗ: Η στιγμή είναι εις άκρον ιερή και συγκινητική. Αρχίζει η δέηση και με κατάνυξη ψάλλουν εκ περιτροπής και οι τέσσερις Αρχιερείς. Τελείται επιβλητική και σεμνοπρεπέστατη η εθνική μυσταγωγία και τα στήθη όλων ογκούνται όταν ο Μ. Αρχιεπίσκοπος διαβάζει ήρεμα την ωραία ευχή υπέρ ευόδωσης της Εθνικής υπόθεσης".

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΙΤΙΟΥ: Μετά το πέρας της δέησης μίλησε ο Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος Μυλωνάς μπροστά από την Ωραία Πύλη.

Όπως παρατηρούσε η "Ελευθερία" ο λόγος "του ευπαιδευτού και φωτεινοτάτου Ιεράχου ωραίος, καλλιεπής, ενθουσιώδης, γεμάτος από λάβαν πατριωτικήν, προκαλεί συνεχή εύγε και όλων οι οφθαλμοί είναι διαρκώς υγροί" καθώς "κάθε λέξις εγγίζει τας ψυχάς και τας καρδίας, ενθαρρύνει, ενισχύει τους πάντας εις τον τίμιον αγώνα, εις ον αποδύεται η Ελληνική Κύπρος".

Είπε στην ομιλία του ο Μητροπολίτης Κιτίου:

Εντιμοί κύριοι Σύμβουλοι,

Ελληνες Χριστιανοφ.

Από μέρους της Ιεραρχίας της νήσου έχω την

τιμητικήν εντολήν να είπω τα πρέποντα κατά την ιεράν ταύτην στιγμήν της αληθινής εθνικής μυσταγωγίας, ην τελεί η Κυπριακή Ελληνική ψυχή, επικαλούμενη την από των ουρανών αντίληψιν και τον Θεόν φωτισμόν προς ευτυχή διεκπεραίωσιν της μεγάλης αποφάσεως, ην ελάβομεν οριστικήν κατά την τελευταίαν Παγκύπριον Συνέλευσιν.

Είναι τώρα επτά και πλέον αιώνες, μακρόσυρτοι και σκοτεινοί αιώνες, αφ' ότου σταυροφόρος βασιλεύς έθραυσε με τον βαρύν αυτού πέλεκυν την χρυσήν άλυσον, η οποία μας συνέδεε με το παρά τον γλαυκόν Βόσπορον ονειρεμένον εθνικόν μας κέντρον.

Εκτοτε και ως άτομα και ως λαός, εσύρθημεν από δουλείας εις δουλείαν και από ταπεινώσεως εις ταπείνωσιν εκτίοντες τις οίδε ποίας εθνικάς αμαρτίας. Ενας ασκητής- σύγχροπος του σταυροφόρου εκείνου Βασιλέως, γνήσιος του σταυρωμένου οπαδός- αλλά γνησιώτερος τη ψυχή και το αίσθηνα, Ελλην, από τα υγρά βάθη της σκοτεινής εγκλείστρας του ανεβασμένης επί των γελαστών κορυφών των Παφιακών ορέων εχάραξεν οϊωνολάλητον την υπερήφανον διαμαρτυρίαν του, η οποία ήτο διαμαρτυρία ολοκλήρου του κυπριακού λαού εναντίον της Βαρβάρου αδικίας, δίδων ούτω και κληροδοτών εις τους αιώνας τους παλμούς του συναισθήματος αποστροφής και αδιαλλαξίας του Κυπριακού λαού εναντίον των κατακτητών του.

Εκτοτε, όσω της τυραννίας κορυφούται η σκληρότης τόσω των δούλων χαλυβδούται η εθνική αντοχή διά να εκδηλωθή θαυμαστή και υπέροχος, εις όλην αυτής την εκτυφλωτικήν λάμψιν τας ημέρας καθ' ας μετά μακρούς αιώνας, οικουμενικής δουλείας φυχών και σωμάτων τα κηρύγματα της ελευθέρας ζωής επυρπόλουν την οικουμένην σαλεύονται θρόνους αιωνοβίους και κρημνίζονται δυνάστας έως τότε ασαλεύτους.

Οτε από των ατιθάσων Πελοποννησιακών ορέων μέχρι των θολών ρευμάτων του Προύθου εξεπέμφθη ο βρυχηθμός του από του ύπνου του εξεγειρομένου ελληνικού λέοντος, τα γαλανά ακρογιάλια της χώρας

του ωραίου δεν έμειναν ατάραχα, ουδέ των καρπίμων της πεδιάδων η νωχέλεια, ασυγκίνητος. Και εδώ όπως παντού της ελληνίδος γης, το αίμα των μαρτύρων έβαψε το ιερόν έδαφος της αθανάτου πατρίδος, ως ιλαστήριος σπονδή, κατ' εξοχήν ως σιγηλή εκδήλωσις της εθνικής αλληλεγγύης.

Εις μάτην όμως τόσον αίμα μαρτύρων. Και η νήσος αύτη, μαζί με τόσας άλλας δούλας αδελφάς αυτής, παρέμεινεν έξω των ορίων της ελευθερωθείσης μικράς γωνίας της ελληνικής πατρίδος, διά να εξακολουθήση δουλεύουσα την σκληροτέραν των δουλειών, ένως ότου εις τους εσχάτους χρόνους, τους χρόνους του πολιτισμού, είδεν εαυτήν μεταπωλήται εν αγνοία της από δυνάστην εις δυνάστην κατά την βάρβαρον συνήθειαν του φεουδαρχικού μεσαίωνα.

Τας βαρείας σιδηράς αλύσεις της τουρκικής δουλείας υποκατάστησαν αι χρυσαί της αγγλικής υποδουλώσεως. Τι το όφελος; Κάθε άλυσος διά τον δούλον είναι άλυσος δουλείας, ανεξαρτήτως της ύλης από την οποίαν είναι κατασκευασμένη, και η αγάπη της ελευθερίας δεν μειούται ποσώς ως δεν εμειώθη και διά τον Κυπριακόν λαόν εκ της τοιαύτης αλλαγής των εξουσιαστών αυτού.

Εφθασαν τέλος αι μοιραίαι στιγμαί κάποιων παγκοσμίων καθαρμών συντελουμένων εις τα αιματόβρεκτα πεδία της δύσεως καά τον μέγαν πόλεμον. Μέσα από τον σάλον των μυριονέκρων μαχών, μέσα από τους επιθανατίους ρόγγους των πιπτόντων, μέσα από τον αυχμόν των στεναγμών εκατομμυρίων δεινοπαθούντων λαών, μέσα τέλος από την άσβεστον κάμινον της οδύνης του πόνου και του χαμού, ηκούσθη τότε ν'αναβαίνη το κήρυγμα των παγκοσμίων ελευθεριών.

Και επίστευσαν τα εκατομμύρια των δούλων και μαζί με αυτούς επιστεύσαμεν και ημείς εις το σαγηνευτικόν εκείνο κήρυγμα. Εβαυκαλίσθημεν με την γλυκεράν αυταπάτην ότι εθίξαμεν με της ψυχής τας πτερύγας, αισθητόν το τερψίμυθον όνειρον της μακράς σκοτεινής νυκτός της δουλείας. Επίστευσεν ο

λαός αυτός εις τα πεπρωμένα των ιστορικών εκβάσεων και ενόμισε τους παρά τον Τάμεσιν διαδόχους της προ 7 αιώνων σταυροφορικής αδικίας, ικανούς εις το να αποκαταστήσουν αυτοθελήτως εις ένα λαόν το δικαίωμα της ελευθέρας ζωής, ούτινος καταλυταί υπήρξαν αυτοί ούτοι. Και πάλιν δωρεάν επίστευσεν εις ταύτα διά να ακούση έκπληκτος τον είρωνα σαρκασμόν του δεσπότου προς τον ικετεύοντα δικαιοσύνην δούλον.

Η ύβρις ήτο δεινή, το μαχαίρι έφθασε στο κόκκαλον και με συνεσφιγμένην από τον πόνον καρδίαν εις την γενικήν αυτού συνέλευσιν λαός ούτος ανέτρεψε τον τραγέλαφον των ψευδελευθεριών του, την πλαστογραφίαν της θελήσεως του, την ζώσαν ειρωνείαν των αγνών του αισθημάτων, διά να πυργώση επί των αδόξων ερειπίων εκείνου το αληθινόν του κοινοβούλιον, εις τον τόπον, όπου επί αιώνας σιγοψιθυρίζοντο τα όνειρα και αι ελπίδες του, και απ' όπου εξήλθον με βήμα σταθερόν βαδίζοντες προς τον Γολγοθάν, του μαρτυρίου των οι αληθινοί Εθνάρχει του.

Ιδού λοιπόν σεις εδώ, έντιμοι Εθνικοί Σύμβουλοι, αληθινοί του λαού εκπρόσωποι, έτοιμοι να δουλεύσητε με την σμίλην της συνέσεως και με το σφυρίον της αποφασιστικότητας, επάνω εις τον ακατέργαστον βράχον απείρων δυσκολιών το υπέροχον της Κυπριακής ελευθερίας μεγαλούργημα.

Εμπρός λοιπόν.

Από μέρους εκείνων, οι οποίοι-μελανόπεπλοι μυσταγωγοί του εθνικού ιδεώδους συνεχίζουν αδιάπτωτον την άλυσον των εθνικών αρχηγών του Βυζαντιακού Ελλ. Μεσαίωνος, σας απευθύνω, έντιμοι Εθν. Σύμβουλοι, τον μητρικόν της Εκκλησίας χαιρετισμόν, την ώραν όπου, υπό τους θόλους τούτους, μάρτυρας σιγηλούς τόσων προγονικών δακρύων, αφήνομεν ν' αναβή θερμή η δέησις μας εμπροστά σεις τον ασάλευτον θρόνον του υπερτάτου.

Συσπειρωμένοι σεις, γύρω από το ράκος εκείνο της πορφυροβαφούς και λαμπράς αλουργίδος των

Μεσαιωνικών μας Εθναρχών, έτοιμοι να δουλεύσετε διά την ανασυρραφήν αυτής, δεχθήτε τας ευχάς και ευλογίας εκείνων, αίτινες εις τα βάθη των Εκκλησιών εκράτησαν ως τιμαλή τα ένδοξα εκείνης ράκη διά την στιγμήν της υπερόχου ανασυρραφής.

Χαίρετε,

Τέκνα σεις και ημείς εκείνων, οίτινες από της ιεράς πυράς της οικογενειακής εστίας επλαστούργησαν και συνεταύτισαν αδιάσπαστον την ιδέαν της πατρίδος και θρησκείας καθαγιάσατε το έργον σας με της Εκκλησίας τας ωδάς, με της δεήσεως τα μύρα.

Ούτω κατήρχοντο των μεγάλων πράξεων των κρισίμων διαβημάτων οι υπέροχοι εκείνοι, ων το αίμα ρέει εις τας φλέβας ημών. Ούτω καθηγιάζον οι Κάλχοντες, τα ευπειτή Αχαϊκά πλοία, πλέοντα να εκπλήνυσον την ύβριν την προσαφθείσαν εις το μέτωπον της Ελλην. πατρίδος. Ούτω καθηγιάζοντο τα λάβαρα των Ηρακλείων και βασιλείων, ούτω οι Γερμανοί καθηγιάζον τα όπλα της ελευθερίας και οι Γρηγόριοι το σχοινί των μαρτυρίων.

Δεηθώμεν. Προσευχηθώμεν.

Αλλ' ας μη ζητήσωμεν από τον Υψιστον της ψυχικής γαλήνης την ηρεμίαν. Οχι. Οι δούλοι δεν ηρεμούν, δεν γαληνεύουν, όταν ποθούν να ίδουν εαυτούς ελευθέρους. Ας ζητήσωμεν από τον Υψιστον να χύση εις τας ψυχάς μας το άστεγκτον της θελήσεως των δούλων λαών εις τας παραμομνάς των μεγάλων αποφάσεων, των μοιραίων πράξεων. Οχι πλέον χείρες ικέτιδες, αλλά πυγμαί νομίμων μεν αλλά πεισμώνων διεκδικήσεων. Οχι μειδίαμα δούλων και κυρτωμένον μέτωπον, παρά μόνον σφίγξιμον οδόν των πεισμώνων αποφασιστικότητων, ανάτασις των καρδιών επί την προς τον θεόν πίστιν, αναστήλωσις ακάμπτου σώματος επί την πέτραν την ασάλευτον του δικαίου μας.

Ζητήσωμεν μόνον από τον Υψιστον την συμπάρεδρον αυτώ σοφίαν. Οπλίσωμεν εαυτούς ημείς εδώ και όλος ο κυπριακός λαός, με την ασπίδα της συνέσεως και το δόρυ του λελογισμένου πλην οξέος

ενθουσιασμού και χωρήσωμεν ως αλύγιστος και άκαμptos Μακεδονική φάλαγξ προς το τέρμα του σκοπού μας.

Υψώσωμεν κύκλω τον κονίσσαλον των εμμόνων αγώνων διά να φθάσωμεν εκεί όπου η δόξα στεφανοί τους εραστάς της Ελευτερίας με την πικρόγευστον δάφνην, η δε ιστορία ανοίγει τας αιωνοβίους δέλτους της διά να χαράξη τας φωτεινάς σελίδας, δι' ων εισάγει τους λαούς εις την αθανασίαν.

Εμπρος λοιπόν με τη κραυγήν

ΖΗΤΩ Η ΕΝΩΣΙΣ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΑΖΙ ΜΑΣ".